



**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIA-1159/17-A

Název právnické osoby vykonávající činnost školy	Gymnázium prof. Jana Patočky, Praha 1, Jindřišská 36
Sídlo	Jindřišská 966/36, Nové Město, 110 00 Praha 1
E-mail právnické osoby	info@gjpp.cz
IČ	60449004
Identifikátor	600004694
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jana Drake
Zřizovatel	Hlavní město Praha
Místa inspekční činnosti	Jindřišská 966/36, Nové Město, 110 00 Praha 1, Jeruzalémská 1283/9, Nové Město, 110 00 Praha 1
Termín inspekční činnosti	9. 5. 2017 – 12. 5. 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného střední školou podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Vybraný úkol směřující k naplnění PHÚ – efektivita primárně preventivních aktivit školy s cílem minimalizace rizik spojených s výskytem rizikového chování.

Charakteristika

Gymnázium prof. Jana Patočky, Praha 1, Jindřišská 36 (dále „škola“ nebo „gymnázium“) poskytuje vzdělávání v osmiletém a ve čtyřletém gymnáziu. Výuka probíhá podle školního vzdělávacího programu (dále „ŠVP“) zpracovaného zvláště pro nižší stupeň osmiletého gymnázia a zvláště pro čtyřleté a vyšší stupeň osmiletého gymnázia.

Od posledního inspekčního hodnocení v roce 2008 se změnila profilace školy (původně humanitní zaměření změněno na všeobecné zaměření). V souvislosti s vývojem jednotlivých oborů vzdělání a postupného naplňování osmiletého gymnázia (vzniklo v roce 2007) došlo k vzestupu počtu žáků a tříd osmiletého gymnázia (po dvou třídách v ročníku) a ke snížení počtu žáků a tříd čtyřletého gymnázia (ze tří tříd na jednu třídu v ročníku). Ve sledovaném období tří školních let škola již udržuje stabilní počet žáků a tříd. K 30. 9. 2016 se zde vzdělávalo ve 20 třídách 567 žáků (459 v osmiletém, 108 ve čtyřletém gymnáziu). Přibližně 18 % žáků tvoří žáci ze Středočeského kraje.

Škola se nachází v centru Prahy. Realizuje vzdělávání na dvou místech, a to v sídle školy na adrese Jindřišská 966/36 a v přilehlém areálu Jeruzalémská 1283/9. Od posledního inspekčního hodnocení bylo zrušeno detašované místo poskytovaného vzdělávání náměstí Curieových 2. Celková kapacita školy byla snížena.

Gymnázium je fakultní školou Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy je ve funkci krátce (od 1. 8. 2015). Navázala na profilaci všeobecného zaměření gymnázia. Na základě dosavadních zkušeností z působení ve škole vytvořila novou koncepci rozvoje gymnázia. Její naplňování se na chodu školy projevilo pouze dílčím způsobem (např. dotváření konceptu výuky cizích jazyků, dobré vztahy s partnery školy). V některých oblastech podniká konkrétní kroky k realizaci svých záměrů (např. získání školního psychologa, posílení bezpečnosti úpravou vstupu do budovy školy, malá maturita). Vzhledem ke krátkému funkčnímu období není možné komplexně vyhodnotit zvolené postupy vedoucí k naplňování stanovených cílů pro celkový rozvoj školy s ohledem na podmínky a dlouhodobý trend vývoje gymnázia. Ve školním roce 2016/2017 byla provedena evaluace školy. Souhrnné informace v době inspekční činnosti byly k dispozici pouze krátkou dobu, proto dosud nemohly být využity. Část zjištění potvrdila stav věci. Je potřeba, aby se ostatní získané informace staly východiskem pro další analýzu a přijetí opatření pro celkové směřování výchovně-vzdělávacího procesu (např. shodná se zjištěními ČŠI nebo vyplývající z koncepce školy – odchod části žáků z kvarty na jiné školy včetně také jiných gymnázií/nedostatečný rozvoj potenciálu žáků; rozvoj potenciálu vyučujících).

Systém řízení školy se nově utváří. Ředitelka upravila organizační strukturu, realizovala postupy v částečné změně organizace vzdělávání. Nově byly stanoveny kompetence zástupkyň ředitelky i předsedů předmětových komisí. Spolupráce s třídními učiteli nebo s pracovníky na provozně-podpůrných pozicích vytváří obvyklé podmínky pro plynulý chod školy. Běžná kontrolní činnost je funkční. Standardně fungující platformou pro zapojení pedagogů do chodu školy je pedagogická rada. Pozitivní je vyhodnocování vývoje tříd (posun) v klasifikovaném období. Ze záznamů však není zřejmé, k jakým závěrům jednání pedagogické rady dospělo a jaká opatření k dalšímu zkvalitňování výchovy a vzdělávání byla přijata.

Vzdělávání zajišťuje pedagogický sbor čítající k termínu inspekce 57 pedagogických pracovníků (včetně 1 rodilého mluvčího). Z celkového počtu 10 učitelů nespĺňuje kvalifikační požadavky, ale všichni mohou vykonávat přímou pedagogickou činnost (část studuje, část je zaměstnána na dobu nezbytně nutnou). Z rozložení věkové struktury vyplývá výrazná převaha mladých/nových učitelů. Citelně schází zejména zastoupení střední generace zkušených učitelů, kteří by vytvářeli především didaktickou a metodickou podporu výuky pro ostatní vyučující. Ředitelka školy podniká kroky ke zlepšení v této oblasti. Z celkového počtu je 35 % učitelů zaměstnáno na dobu nezbytně nutnou, popř. pracují na základě dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr. Stav personálních podmínek je částečně způsoben počtem učitelek na mateřské/rodičovské dovolené. Status pedagogického sboru v současnosti není optimální. Celková situace jednak komplikuje koncepční práci s rozvojem pedagogického sboru, jednak vyžaduje kvalitní a systematické pedagogické vedení.

Hospitační činnost vykonává ředitelka školy a jedna zástupkyně. Vzhledem k značnému množství mladších/nových učitelů se prioritně zaměřuje na kontrolu jejich výuky. Úroveň vyučovacího procesu je dobře vyhodnocována, učitelům jsou poskytována vhodná doporučení. Schází však větší důraz na následnou kontrolu posunu kvality výuky učitele. Je potřeba komplexně vyhodnotit zjištění z hospitační činnosti a stanovit cíle v oblasti vedení pedagogického procesu s ohledem na didaktické zásady a profil absolventa. V některých předmětových komisích se daří realizovat vzájemné hospitace. Další vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá na úrovni celého pedagogického sboru (např. vedení třídnických hodin, práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami), prohlubuje odbornost učitelů v rámci vyučovacích předmětů, zohledňuje potřeby školy (např. příprava maturitní zkoušky). Ředitelka školy pracuje na vlastním profesním rozvoji.

Více zdrojevé financování (státní rozpočet, zřizovatel, doplňková činnost, rozvojový program, výuka cizích jazyků) umožňuje naplňovat profilaci školy a realizovat ŠVP. Dary škole jsou použity především na školní akce (např. turistické a adaptační kurzy, odměny žákům, sportovní a výměnné akce). Priority financování jsou určovány podle rozpočtových možností, je zajištěn plynulý ekonomický chod gymnázia.

Dvě místa poskytovaného vzdělávání a malé prostory přináší řadu provozních obtíží. I přes snížení celkové kapacity školy jsou prostorové podmínky limitující. Část výuky tělesné výchovy je realizována v pronajatých prostorách, také výukou plavání jsou řešeny nedostatečné prostory (pro výuku tělesné výchovy jsou k dispozici pouze dvě menší tělocvičny). Neutěšený stav historické budovy se negativně promítá do některých částí interiéru. Menší učebny v Jeruzalémské ulici jsou využívány především pro nejstarší ročníky (na většinu vyučovacích hodin je výuka dělena na menší skupiny). Odborné učebny (výtvarné výchovy, biologie, chemie, fyziky a počítačů) slouží vzhledem k nedostatku místností také jako kmenové učebny. Názornost výuky podporují didaktické pomůcky a moderní didaktická technika (např. dataprojektory, interaktivní tabule, notebooky). Žáci využívají wi-fi síť i školní knihovnu. K zajištění bezpečnosti napomáhá kontrola vstupu do sídla školy pracovníkem recepce. Úrazovost žáků je nízká, je spojena především s pohybovými aktivitami během hodin tělesné výchovy. Ke zdravému životnímu stylu žáků přispívají pítka na vodu a vhodné nápoje z automatu. Školní stravování je zajištěno externím subjektem v budově školy.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Ve všech sledovaných vyučovacích hodinách byla výuka vedena věcně a odborně správně. Panovaly zažité reakce žáků na pokyny učitelů. Pozitivním znakem byla partnerská komunikace všech aktérů a kázeň žáků. Z individuálních projevů žáků je zřejmé, že mají osvojeny nezbytné pracovní návyky a dodržují pravidla komunikace. Výuka byla vždy připravená, navazovala na předchozí učivo. Úvodní motivace byla vhodně využita.

Pojetí výuky závisí na míře pedagogických zkušeností a míře pedagogického talentu jednotlivých učitelů. Vyučovací hodiny se vyznačovaly odlišnou kvalitou napříč vyučovacími předměty. Projevuje se nerovnoměrná úroveň jejich metodické a didaktické propracovanosti. Někteří vyučující nemají zažité postupy s cílem vyučovací hodiny (kognitivní a výchovné). Z toho pak vyplývá zejména méně efektivní organizace hodiny nebo její časové nevládnutí.

Efektivita zvolených výukových postupů je nestejněměrná. V části vyučovacích hodin je účelně využita frontální výuka, skupinová práce, samostatná práce, didaktické hry, práce s textem nebo řízený rozhovor vedoucí k aktivizaci žáků, kvalitní práce s chybou nebo vrstevnické hodnocení žáků. Některé vyučovací hodiny vhodně využívaly moderní výukové portály, interdisciplinární přesahy, aktualizaci témat, velmi kvalitně položené otázky vedoucí k diskusi žáků, analýzu textu i v naukových předmětech, průběžnou motivaci. Část vyučovacích hodin se naopak vyznačovala nižší dynamikou výuky, vyšší pasivitou žáků nebo nižším rozvojem jejich dovedností. V přírodovědných předmětech schází vyšší míra nastolení problémových úloh, diskuse o postupu řešení, využití učebních pomůcek, větší názornost (např. účelné využití didaktické techniky). Nedostatkem většiny sledovaných hodin je absence shrnutí učiva v závěru vyučovací jednotky, což se jeví jako žádoucí. Učitelé málo využívají formativní funkci hodnocení vedoucí k vyšší motivaci žáků. Nebyla zaznamenána diferenciaci výuky s ohledem na různou míru nadání žáků pro různé vyučovací předměty. Někteří vyučující dbají na kultivovaný jazykový projev a usměrňují nespisovné vyjadřování žáků. Negativní je však používání obecné češtiny některými vyučujícími.

Škola má propracovaný systém výuky cizích jazyků (např. málopočetné skupiny, příprava žáků na mezinárodně platné jazykové zkoušky, anglické a španělské kempy, partnerské školy v Německu a ve Francii, jazykové pobyty žáků v zahraničí, English Coffee - dobrovolné hodiny anglické konverzace ve spolupráci se studenty z vysokých škol, využívání programů zahraničních institutů).

Na vzdělávací obsahy jednotlivých předmětů navazuje široké spektrum školních a mimoškolních aktivit, které přispívají k všestrannému rozvoji osobnosti žáků a prohlubují jejich zaměření. Škola vytváří podmínky pro podporu jejich individuálních zájmů. Jsou zařazovány aktivity vázající se k působení prof. Jana Patočky. Chod školy pozitivně ovlivňují aktivity studentského fóra.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání jsou ovlivněny postupným náběhem jednotlivých ročníků osmiletého gymnázia.

Škola věnuje náležitou pozornost adaptaci žáků prvního ročníku (adaptační kurz pro nově vznikající třídní kolektivy a k vyhodnocení případných rizik, utváření kolektivů v podobě zařazovaných třídnických hodin). K posilování třídních i mezitřídních vazeb napomáhají také četné školní akce zařazované v průběhu školního roku (např. sportovní kurzy,

jazykové výjezdy do zahraničí, školní výlety). Podpora je věnována žákům s potřebou podpůrných opatření (včasná identifikace vzdělávacích potřeb, informování vyučujících, spolupráce se zákonnými zástupci a školským poradenským zařízením). Účinnost podpůrných opatření je průběžně vyhodnocována. Kariérní poradenství je realizováno standardním způsobem.

Důraz je kladen na monitoring školní atmosféry. Evaluací školy (včetně zapojení zákonných zástupců) a realizovanými screeningovými šetřeními zaměřenými na identifikaci rizikových oblastí získalo vedení školy ucelený přehled o aktuálním stavu této problematiky. Systém prevence je založen také na vzájemné spolupráci pedagogických pracovníků a zapojení zákonných zástupců do řešení vzniklé situace. Promítá se rovněž do vzdělávacích obsahů předmětů a zaměření preventivních programů. Mezi nejčastěji řešené problémy žáků patří zvýšená, popř. neomluvená absence nebo nadužívání sociálních sítí. Průměrný počet zameškaných hodin na žáka odpovídá typu školy. Důsledné dodržování školního řádu se odráží v ukládaných kázeňských opatřeních, jejichž počet značně převyšuje počet pochval.

Ke sledování a vyhodnocování výsledků vzdělávání je vedle běžných mechanismů využíván také systém interního testování žáků (např. individuální pokrok žáka v cizím jazyce za školní rok, rozřazovací testy pro výuku anglického jazyka, srovnávací testy z klíčových předmětů v paralelních třídách, testování žáků maturitního ročníku). Výsledky vzdělávání jsou analyzovány (pedagogická rada, předmětové komise). Není však zřejmé, jaká opatření k dalšímu zlepšování výsledků vzdělávání byla přijata. Zákonní zástupci jsou o studijních výsledcích informováni běžným způsobem. Je patrné, že ve výsledcích vzdělávání žáků osmiletého gymnázia (přechod z nižšího na vyšší stupeň) opakovaně dochází k výraznému zhoršení prospěchu. Výsledky jsou srovnatelné s výsledky žáků čtyřletého gymnázia. Ve vyšších ročnících osmiletého gymnázia významně klesá počet žáků prospívajících s vyznamenáním a zvyšuje se počet neprospívajících. V obou oborech gymnázia vysoký počet žáků neprospívá. Např. v 1. pololetí školního roku 2016/2017 neprospělo celkem 38 žáků (přibližně 7 %), v 1. pololetí školního roku 2015/2016 celkem 44 žáků (přibližně 8 %), v 2. pololetí školního roku 2015/2016 neprospělo celkem 16 žáků (přibližně 3 %) a 13 z nich nebylo povoleno opakování ročníku. Nemalý počet žáků přestupuje na jinou školu (např. ve školním roce 2015/2016 celkem 15 žáků). Pomoc žákům s rizikem studijního neúspěchu je založena na individuálním přístupu výchovné poradkyně a pedagogických pracovníků (informování zákonných zástupců, nabízeny konzultační hodiny nebo podpůrné výukové materiály umístěné na internetovém portálu). Žáci, kteří nevyužijí nabízených možností ke zlepšení prospěchu nebo nerespektují požadavky školy (např. opakovaná neomluvená absence), buď studium sami ukončí, nebo jim z důvodu opakovaných problémů není opakování ročníku povoleno. Škola neprovádí analýzu příčin většího počtu neprospívajících žáků. K maturitní zkoušce je ale připraveno maximum žáků, kteří ji následně úspěšně vykonají. Nejúspěšnější jsou žáci v matematice a cizím jazyce. Úspěšnost ve společné části maturitní zkoušky z českého jazyka se ve sledovaném období postupně zlepšila, neprospívají pouze jedinci. Vědomosti a dovednosti mohou žáci rozvíjet zapojením do soutěží (vědomostní a sportovní). Nadaní jednotlivci dosahují úspěchů ve vyšších kolech olympiád (cizí jazyky, biologie, chemie, dějepis, matematika). Největší individuální úspěch žáka byl zaznamenán ve školním roce 2015/2016 ve středoškolské odborné činnosti (2. místo v celostátním kole oboru matematika a statistika).

Závěry

Hodnocení vývoje

- Od posledního inspekčního hodnocení došlo ke změně ředitelky školy, bylo zrušeno detašované místo poskytovaného vzdělávání náměstí Curieových 2.
- Profilace školy byla změněna (původně humanitní zaměření změněno na všeobecné zaměření).
- Postupné naplňování osmiletého gymnázia (vzniklo v roce 2007) přineslo vzestup počtu žáků a tříd tohoto oboru (po dvou třídách v ročníku) a snížení počtu žáků a tříd čtyřletého gymnázia (ze tří tříd na jednu třídu v ročníku).
- Ve čtyřletém i osmiletém gymnáziu stoupá počet zájemců o vzdělávání.
- Neutěšený stav historické budovy se stále negativně promítá do některých částí interiéru. Prostorové podmínky školy jsou pro její další rozvoj limitující.

Silné stránky

- Škola má dobře propracovaný systém výuky cizích jazyků.

Slabé stránky

- Při hospitační činnosti schází větší důraz na následnou kontrolu posunu kvality výuky učitele, což se projevuje v nerovnoměrné úrovni její metodické a didaktické propracovanosti napříč vyučovacími předměty. Někteří vyučující nemají zažité postupy s cílem vyučovací hodiny.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Některá zjištění vyplývající z evaluace školy by se měla stát východiskem pro další hlubší analýzu. Je potřeba přijmout taková koncepční opatření, která budou reflektovat nejen podmínky školy, ale i dlouhodobý trend vývoje gymnázia.
- Pro pozitivní rozvoj gymnázia a zvýšení motivace učitelů je vhodné koncipovat pro každý školní rok konkrétní cíle ve výchovně-vzdělávací oblasti, do nichž by se promítla aktuální zjištění stavu školy. Na základě jejich vyhodnocení přijímat další opatření.
- Vzhledem k potřebám školy nebo početnosti a složení pedagogického sboru je potřeba více zapojit předsedy předmětových komisí do řízení pedagogického procesu (delegovat kompetence v oblasti kvality a způsobu vedení výuky jednotlivými učiteli).
- Personální řízení v souladu se souhrnnými zjištěními ČŠI nebo s koncepčními záměry ředitelky je potřeba také cílit na kvalitní (ne formální) hodnocení celkové práce učitelů, včetně stanovení úkolů. Jejich další vzdělávání koncipovat ve spolupráci s nimi (zejména jejich potřeby, ale i očekávání).
- Při koncipování výuky by bylo vhodné dobře pracovat s cílem vyučovací hodiny (využití Bloomovy taxonomie výukových cílů), metody a formy volit s ohledem na naplnění cíle vyučovací jednotky. Pro zefektivnění výuky v souladu s profilem absolventa je žádoucí ještě více podporovat tvořivé myšlení žáků, zařazovat problémové úlohy, kritické myšlení, samostatné vyhledávání informací, modelové situace, diskutovat o postupu řešení, tedy využívat poznávací (racionální) vyučovací metody. Je zapotřebí zvýšit dynamiku výuky nebo účelně využívat

didaktickou techniku. Na konci vyučovací jednotky by bylo vhodné ověřit dosažení stanoveného výukového cíle.

- Ke zvýšení motivace žáků diferencovat výuku a diferencovat zadávání úkolů (pro nadané žáky nebo žáky s hlubším zájmem o obor), více využívat formativní hodnocení.
- Dbát na používání spisovné češtiny ve vyučovací hodině.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace Gymnázium prof. Jana Patočky, Praha 1, Jindřišská 36, se sídlem 110 00 Praha 1, Jindřišská 36, ze dne 1. 9. 2014, s účinností od 1. 9. 2014
2. Jmenovací dekret ředitelky příspěvkové organizace Gymnázium prof. Jana Patočky, Praha 1, Jindřišská 36, s účinností od 1. 8. 2015
3. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, platný k termínu inspekce
4. Koncepce dalšího rozvoje Gymnázia prof. Jana Patočky
5. Plán vlastního hodnocení školy na školní rok 2015/2016 a 2016/2017
6. Závěrečná zpráva – Evaluace Gymnázia profesora Patočky, leden 2017
7. Výroční zpráva, školní rok 2014/2015 a 2015/2016
8. Školní vzdělávací program Vzdělání – cesta ke svobodě (pro nižší stupeň osmiletého gymnázia), platný ve školním roce 2016/2017
9. Školní vzdělávací program Vzdělání – cesta ke svobodě Gymnázium osmiletý (vyšší stupeň) a Gymnázium – čtyřletý vzdělávací program, platný ve školním roce 2016/2017
10. Školní řád Gymnázia prof. Jana Patočky, platnost ve školním roce 2016/2017
11. Třídní knihy, školní rok 2015/2016 a 2016/2017 k termínu inspekce
12. Rozvrh vyučovacích hodin, školní rok 2016/2017 vedený k termínu inspekce
13. Záznamy z jednání pedagogické rady, školní rok 2014/2015, 2015/2016 a 2016/2017 vedené k termínu inspekce
14. Školní matrika vedená k termínu inspekce
15. Personální dokumentace pedagogických pracovníků vedená k termínu inspekce
16. Kniha úrazů vedená k termínu inspekce
17. Portfolio výchovného poradce a metodika prevence vedené ve školním roce 2016/2017
18. Záznamy z jednání předmětových komisí ve školním roce 2015/2016 a 2016/2017 k termínu inspekce
19. Finanční vypořádání dotací poskytnutých ze státního rozpočtu v roce 2016
20. Finanční vypořádání neinvestičních dotací poskytnutých z rozpočtu hl. m. Prahy v roce 2016
21. Hlavní účetní kniha za období 12/2016
22. Výkaz zisku a ztrát za období 12/2016

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Marie Pšenícová, školní inspektorka

Mgr. Marie Pšenícová v. r.

Ing. Petr Hradecký, školní inspektor

Ing. Petr Hradecký v. r.

Mgr. Kateřina Vlková, školní inspektorka

Mgr. Kateřina Vlková v. r.

Ing. Zuzana Bejrová, kontrolní pracovnice

Ing. Zuzana Bejrová v. r.

V Praze 31. 5. 2017

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Jana Drake, ředitelka školy

Mgr. Jana Drake v. r.

V Praze 1. 6. 2017